

Presentatie voor studiemiddag
“Living environment and health”
Den Haag, 21 januari 2014

Ontwikkelingen in gezondheid in de 40 aandachtswijken: lessen van de Wijkenaanpak (Urban40)

Anton Kunst

M Droomers, B Jongeneel, D Kramer en K Stronks
AMC Amsterdam

F Otten en JW Bruggink
CBS Heerlen

Kwaliteit
woning-
voorraad

Sociale
cohesie,
netwerken

Kwaliteit
openbare
ruimte

Overlast,
onveilig-
heid

Groen en
recreatie

Kansen op
werk en
opleiding

Stand van wetenschap

- Gevonden:
dat verschillende kenmerken van woonomgeving
consistent samenhangen met gezondheid
- Onzeker:
of de waargenomen associaties echt berusten op een
causaal effect van omgevingskenmerken
- Vraag:
zal verbetering van de woonomgeving leiden tot een
verbetering van gezondheid van bewoners?

Wijkenaanpak

- Ingezet onder minister Vogelaar in 2006, uitgevoerd vanaf medio 2008
- Doel: leefsituatie en sociale positie van mensen in 40 aandachtswijken verbeteren
- URBAN40 onderzoek:
worden *verbeteringen* in leefsituatie en sociale positie gevolgd door *verbeteringen* in gezondheid van bewoners?

Methoden

- Gegevens: POLS surveys 2003-2011

Verschillende uitkomstvariabelen. In onze analyses:

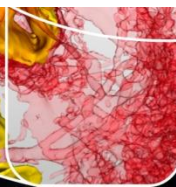
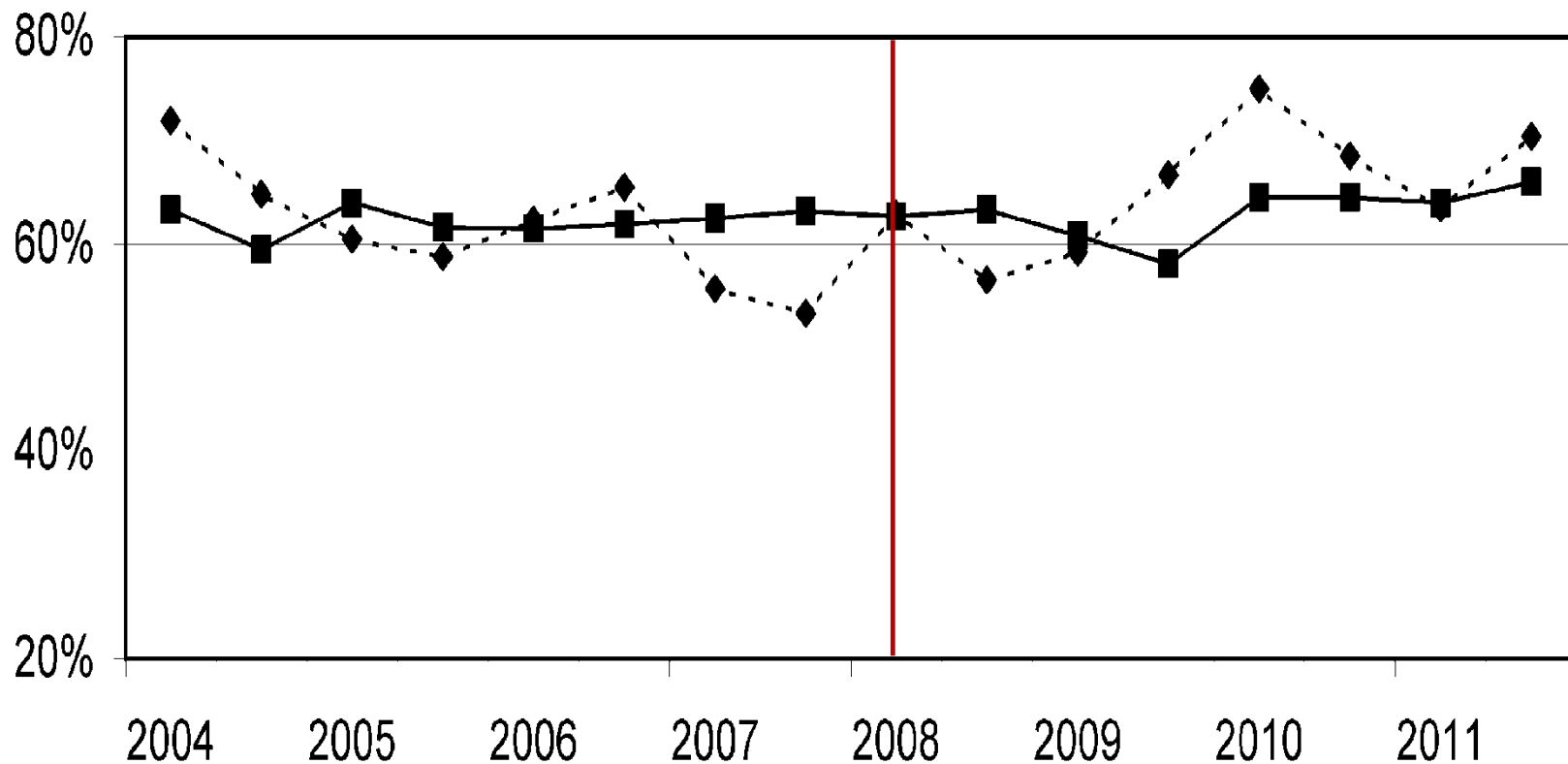
- lichamelijke activiteit
- mentale gezondheid
- algemeen ervaren gezondheid

- Analyse volgens quasi-experimenteel design

- Voor- en nameting (2003-2008 vs. 2008-2011)
- Interventie- en controle-gebieden (bijv. rest Nederland)

Trends in % bewoners dat wandelt

Effect van wijkenaanpak op wandelen?

Trends in aandachtswijken:

- tot 2008: -0.04
 - na 2008: +0.11
- verschil: +0.15

Trends in rest Nederland

- tot 2008: -0.01
 - na 2008: +0.02
- verschil: +0.03

Verschil **+0.12**

(95% betrouwbaarheidsinterval) (+0.02; +0.22)

Ook effect op fietsen of sport?

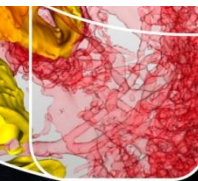
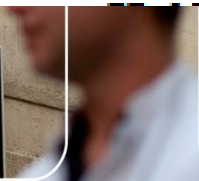
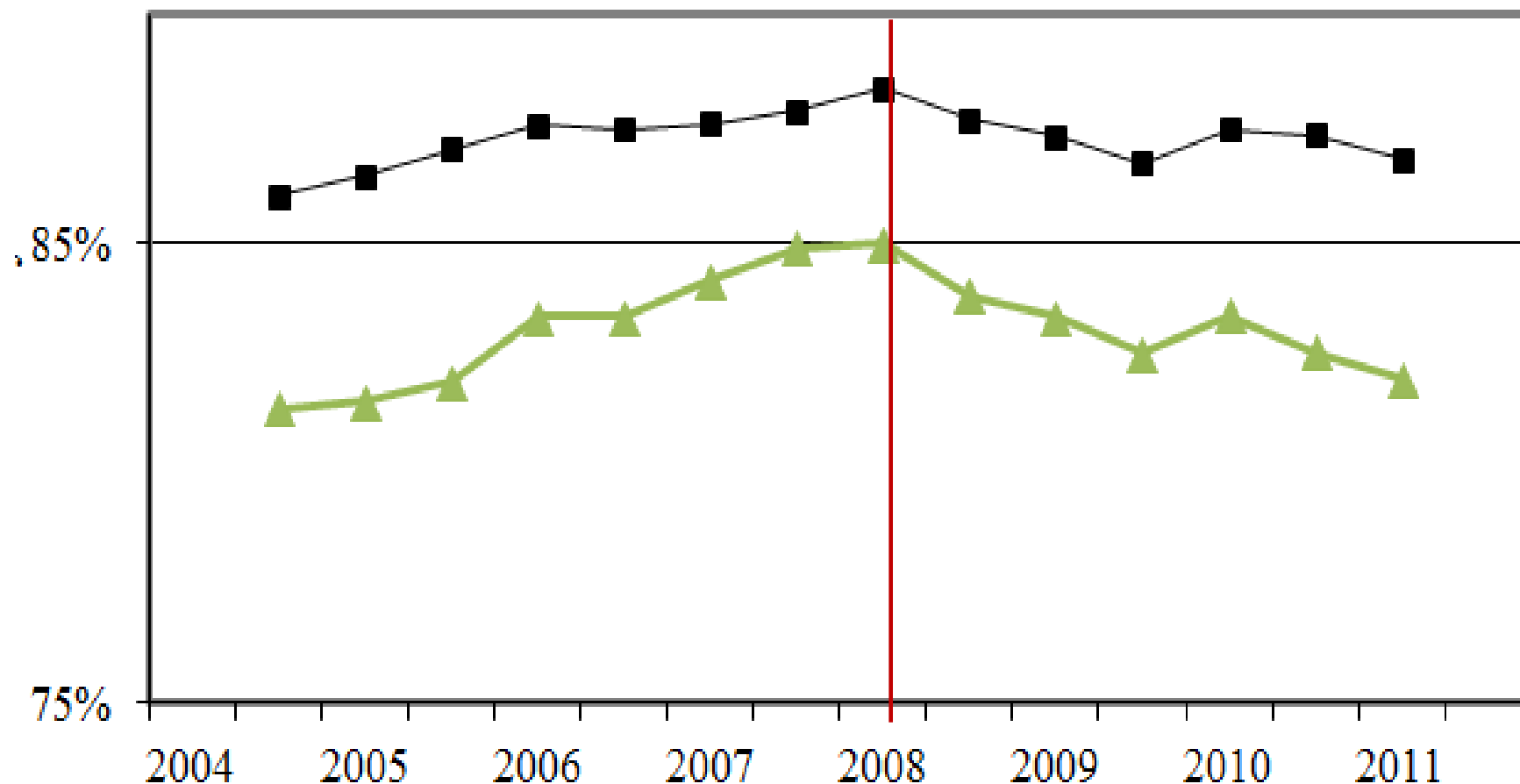
Trend
sinds 2008

“Interventie
effect”

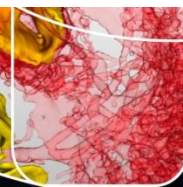
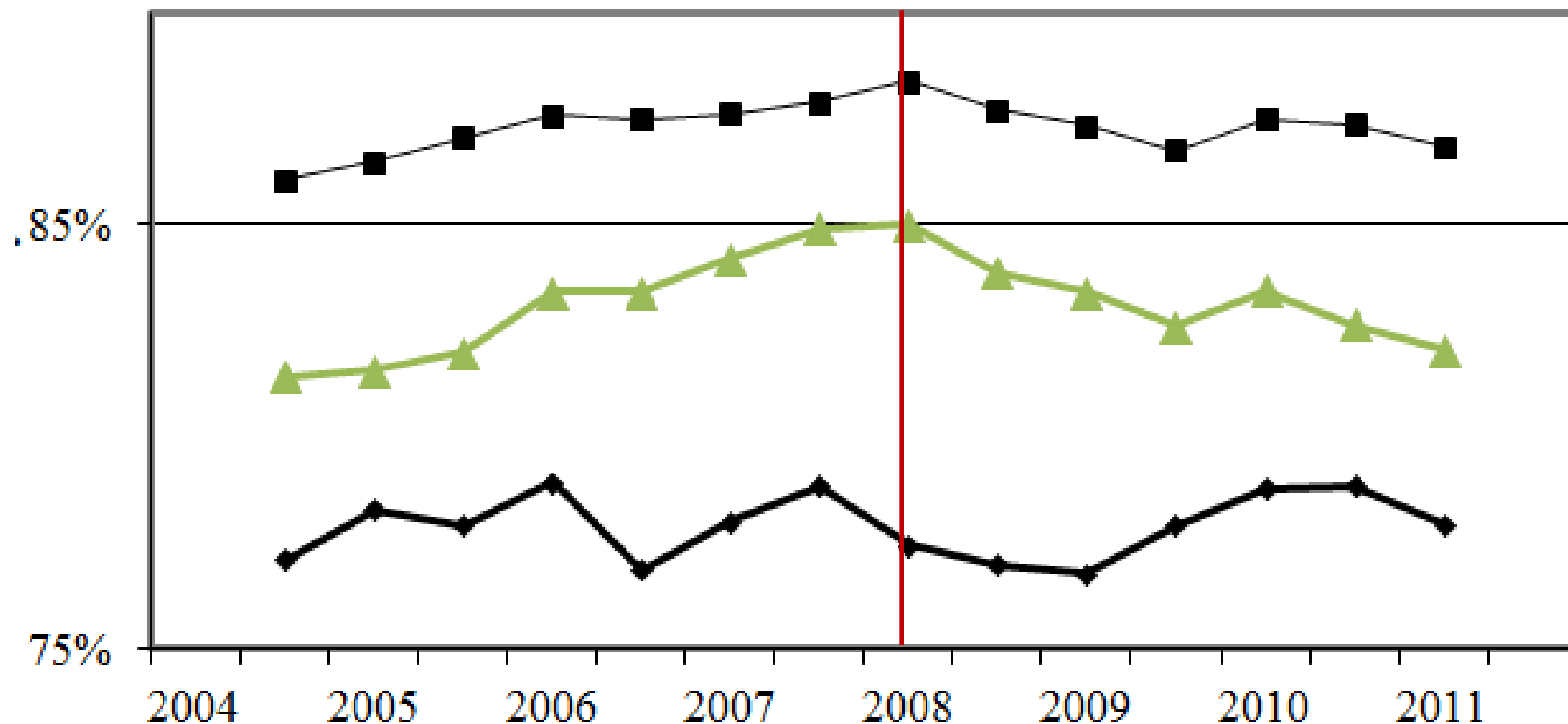
• Wandelen	+0.11	+0.12
• Fietsen	0.00	-0.06
• Sporten	-0.01	-0.03

% bewoners met goede mentale gezondheid: Nederland en 'overige' achterstandwijken

% bewoners met goede mentale gezondheid plus aandachtswijken

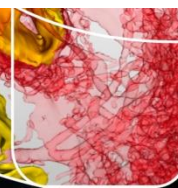

Wijkenaanpak: overzicht van activiteiten

[illegible]

Trends in algemeen ervaren gezondheid

	Trend sinds 2008	Interventie effect
Alle 40 wijken	-0.05	-0.03
Wijken die		
- investeren in omgeving (n=13)	+0.03	+0.08
- investeren in bewoners (n=11)	-0.13	-0.17
- minder investeren (n=12)	-0.13	-0.20

Grenzen aan bewijskracht

1. Geen 'zuivere' controlewijken
2. Verhuizingen in/uit de wijken
3. Kleine aantallen bij persoonsenquêtes
4. Korte follow-up duur
5. Diversiteit in wijken en in bewoners

Grenzen aan bewijskracht (2)

Consequenties voor interpretatie

1. Confounding

➔ 'vals positieve' resultaten

2. Vele andere problemen

➔ 'vals negatieve' resultaten

➔ niet te snel concluderen dat er 'geen effecten' zijn

Conclusie (1)

- Onderzoek naar “natuurlijke experimenten”
 - veelbelovend
 - vraagt verdere ontwikkeling
- Wijkenaanpak
 - enige aanwijzingen voor positieve effecten
 - eerste aanwijzingen voor wat precies werkt

Wijkgericht werken: wat maakt het verschil?

Woning-
voorraad

Sociale
cohesie

Openbare
ruimte

~~Overlast,
onveilig-
heid~~

~~Groen en
recreatie~~

~~Kansen op
werk en
opleiding~~

